

ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНО ЖУРИ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ФИНАНСИ, ПАРИЧНО ОБРЪЩЕНИЕ,
КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА (ФИНАНСИ)“

РЕЦЕНЗИЯ

Изготвил рецензията: доц. д-р Жельо Вътев Вътев, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, утвърдено със заповед № 1194 от 17.10.2025 г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов и решение на научното жури от проведено първо заседание на 20.10.2025 г.

Автор на дисертационния труд: Мустафа Метинев Миманов, D010219206, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, докторска програма: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

Тема на дисертационния труд: „Влияние на финансовите кризи върху потребителското търсене в модната индустрия“

Звено, където докторантът е зачислен: Катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Научен ръководител на докторанта: Доц. д-р Марин Маринов, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Настоящата рецензия е изготвена съобразно изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд на докторант Мустафа Метинев Миманов е едно сериозно теоретико-приложно изследване с общ обем от 240 страници. Може да се приеме, че този обем е достатъчен за постигане на поставените от автора

цел и задачи. Разработката се състои от въведение (4 страници), основен текст (три глави – 174 страници), заключение (5 страници), списък с използваните и цитираните литературни източници и приложения. Трите глави се намират в логическа обвързаност помежду си. Всяка глава се състои от 3 основни параграфа. Въвеждащата и заключителната част са представени съобразно общоприетите изисквания. В основния текст са включени 1 таблица и 79 фигури. Съществува покритие между тема и съдържание.

Дисертацията има ясно дефинирани обект, предмет, цели и задачи на научното изследване, както и формулирана дисертационна теза. Обект на разработката е модният бизнес в условия на нововъзникващите кризи през ХХІ век. Предметът на изследването се фокусира върху състоянието и тенденциите в сектора на модния бизнес, повлияни от промените в потребителските предпочитания. Целта на дисертационния труд е да се извърши оценка на въздействието на нововъзникващите кризи през ХХІ век върху потребителското търсене в модния сектор. Дисертационната теза, която се защитава е, че специфичният характер на модния сектор и свързаните с него специфични модели на потребителско търсене оказват стабилизиращо въздействие върху развитието на сектора в условия на кризи. Избраната методология на изследването съответства на поставените цел и задачи.

Докторантът е добре запознат със състоянието и степента на разработеност на проблема в специализираната икономическа литература, както и на практическите достижения в изследваната област. Той стъпва на разнообразен набор от литературни източници. Към дисертационния труд е приложена библиография, включваща 236 заглавия. Литературните източници са ползвани добросъвестно и коректно са цитирани, съобразно правилата на научната етика.

Авторът демонстрира възможности да систематизира и критично да осмисля съществуващите научни възгледи или практически проблеми и на тази основа аргументирано да защитава своя позиция. Това ми дава основание да смятам, че той може успешно да провежда самостоятелно научно изследване.

Дисертационният труд е обсъден цялостно на заседание на катедра „Финанси и кредит“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов. В рецензирания вариант прави впечатление, че авторът е отразил голямата част от направените бележки и препоръки при обсъждането на дисертацията.

2. ПРЕЦЕНКА НА ФОРМАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Разработката е посветена на реален и актуален икономически проблем. Той предполага научно изследване както от теоретическа, така и от практическа гледна точка. Разглежданата тема има много аспекти и изисква поставянето на широк спектър от въпроси. Следва да се отбележи, че модният бизнес има своите особености, които определят както приложимите към него бизнес модели, така и спецификата на потребителското търсене на създаваните от сектора продукти. На този фон значим изследователски интерес поражда въпроса за въздействието на кризите от последното десетилетие на този сектор и как той успява да се справи с възникващите предизвикателства.

Дисертацията е добре организирана, балансирана и издържана в структурно отношение. Тя притежава необходимата логическа последователност при разглеждането на съответните въпроси. В началото се изследват теоретичните виждания за възникването и генезиса на финансовите кризи (глава първа). На тази основа от практико-приложна гледна точка се прави анализ на проявлението и последиците от финансовите кризи в съвременната икономика (глава втора). Дисертацията завършва с емпирично изследване на въздействието на кризите от последните десетилетия върху глобалния моден и луксозен пазар, а чрез представянето на резултатите от извършеното анкетно проучване се открояват спецификите на потребителското търсене на модни и луксозни стоки у нас (глава трета). В края на всяка глава се правят съответни обобщения под формата на основни изводи. Става ясно, че в структурно отношение прозира съчетаване на теоретически, приложни и емпиричните аспекти на разглежданата проблематика.

Добро впечатление прави стремежът на докторанта, там където е възможно или необходимо, да засили дискуссионния характер на разработката. По определени въпроси се представят становища и гледни точки на отделни автори или организации. Това се прави не самоцелно, а по много от тези въпроси той обосновава своята собствена позиция. Така авторът предава по-силно изразен изследователски характер на своята работа.

Разработката се отличава с релевантност на използваните фигури и таблици. По този начин се постига нагледно и ефикасно поднасяне на анализираната информация, като предпоставка за обективни и достоверни изводи.

Дисертацията е добре оформена в стилово отношение. Текстът на изложението е ясен, а стилът – стегнат и прецизен. Така резултатите от изследването се представят логично и разбираемо.

Изготвеният автореферат в обем от 41 с. отразява в синтезиран вид съдържанието, основните резултати и изводи, постигнати в процеса на изследване. В него фигурират всички необходими елементи за съставяне на автореферат към дисертационен труд, в т.ч. справка за приносните моменти,

списък на публикациите по темата на дисертацията и декларация за оригиналност и достоверност.

Всички публикации на автора (общо 5 на брой) са по темата на дисертацията. Докторантът има публикувани 3 статии и 2 научни доклада, с което покрива националните изисквания за минимален брой точки съгласно Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България. Тези публикации представляват части от дисертационния труд и отразяват някои от положителните моменти с характер на приноси. Така той става известен на интересующите се от съответната проблематика представители на теорията и практиката.

Работата на научния ръководител доц. д-р Марин Маринов с докторанта може да се оцени като ползотворна, съдействайки за превръщането на дисертацията в завършено научно съчинение.

3. Положителни страни на дисертационния труд

Представената дисертационна разработка е завършено научно изследване по една определено актуална тема. Авторът демонстрира способност да проучва, да систематизира, да надгражда, да формулира проблеми и да търси насоки за тяхното решаване.

В разработката се открояват редица положителни моменти, посъществени от които са следните:

- Авторът добре аргументира актуалността на темата на изследването. Тя е актуална и значима особено от практико-приложна гледна точка.
- Прави се систематизация и обобщение на основните научни направления в областта на изследването на финансовите кризи и се открояват специфичните аспекти на ключовите постановки на водещите автори в съответното научно направление.
- На база на извършения критичен анализ се стига до извода, че промяната на съвременните финансови пазари и основните участници в тях, глобализацията и навлизането на финансовите иновации, променят механизмите за възникване, разпространение и остротата на финансовите кризи, измествайки техния традиционен акцент от банковия сектор към т.нар. „сенчест банков сектор“.
- Чрез проучване на публично достъпни данни се доказва, че българската икономика относително бързо се възстановява от ефекта на Световната финансова криза, но пандемията и войната в Украйна оказаха негативно въздействие върху нейното развитие. Особено важен резултат от направеният анализ е свързан с факта, че въпреки негативни влияния върху икономиката ни, банковият сектор у нас запази своята стабилност и

рентабилност, успоредно с предприетите ефективни мерки за намаляване на дела на лошите кредити.

- Създадена е методологична рамка за провеждане на авторово анкетно проучване, насочено към открояване спецификите на потребителското търсене на модни и луксозни стоки у нас.
- Подчертан стремеж на докторанта да конструира своята разработка върху изследването на широка база реални данни. Така на дисертацията се придава по-силна практико-приложна насоченост. Във връзка с това следва да се изтъкне собствения принос на автора при събирането, обработката и анализирането на тази значителна база от емпирични данни.

4. БЕЛЕЖКИ И ВЪПРОСИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Съществени критични бележки към разработката нямам. Във връзка с защитата на дисертацията си позволявам да отправя към докторанта следните конкретизирани въпроси:

□ 1. Какви са основните фактори, определящи избора на модни стоки от българските потребители, и по какво се различават те от европейските тенденции?

2. Как технологичните иновации и нарастващата дигитализация променят начина, по който потребителите възприемат, избират и купуват модни продукти? До каква степен социалните мрежи и инфлуенсърите влияят на избора на модни продукти у българските потребители?

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд представлява завършено научно съчинение и може да се оцени като успешен. Той отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Считам, че докторантът притежава необходимите качества за получаването на тази образователна и научна степен.

На тази основа изразявам своето положително становище относно дисертационния труд на тема „Влияние на финансовите кризи върху потребителското търсене в модната индустрия“ и предлагам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ (по икономика) на Мустафа Метин Миманов по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

12.12.2025 г.

Рецензент:.....
(доц. д-р Жельо Вѣтев)